

УДК 368.5

*Писаренко Надія Василівна **

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ У ПРОЦЕСІ
СТРАХУВАННЯ АГРАРНИХ РИЗИКІВ**

Анотація. Статтю присвячено розкриттю значення формування системи інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників у процесі страхування аграрних ризиків. Визначено специфіку процесу підготовки інформації для використання сільськогосподарськими товаровиробниками з метою аграрного страхування та основні вимоги до якості інформації, яка використовується в процесі страхування аграрних ризиків. Представлено типовий алгоритм інформаційного забезпечення системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності. Визначено сутність та значення інформаційного забезпечення страхування аграрних ризиків, охарактеризовані основні його складові. Запропоновано заходи щодо покращення інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників та формування загальнонаціональної єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів для аграрного страхування.

Ключові слова: страхування аграрних ризиків, інформація, інформаційне забезпечення, інформаційні ресурси, єдина централізована база даних інформаційних ресурсів для аграрного страхування.

Вступ. Аграрний бізнес потребує розвиненої системи інформаційного забезпечення страхування сільськогосподарських ризиків, яка б базувалася на сукупності якісних і кількісних оцінок умов та чинників, що діють у внутрішньому і в зовнішньому середовищі страхувальника. Відсутність потрібної інформації унеможливорює швидкість виявлення та оцінки всіх чинників, які визначають реальний стан середовища, в якому працюють аграрні підприємства. Труднощі, пов'язані з відсутністю кваліфікованих спеціалістів, які б могли чітко сформулювати проблеми та вирішувати їх за допомогою інформаційного забезпечення, запропонувати шляхи оптимізації страхування аграрних ризиків, перешкоджають доведенню процесу автоматизації сільськогосподарського страхування до етапу реалізації.

Дослідженням різних аспектів інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників займалися багато вітчизняних та іноземних учених-економістів, серед них: В.І Кнорринг [1], Л.А. Матвеев [2], С.А. Навроцький [3], А.А. Осадець, О. Павленко [4], Л.В. Шірінян [6] та ін. Але, незважаючи на значні наукові напрацювання у сфері аграрного страхування, аналіз останніх публікацій переконливо свідчить про необхідність подальших досліджень у галузі

* *Писаренко Надія Василівна* — аспірантка кафедри обліку, аналізу та аудиту Центральноукраїнського національного технічного університету (м. Кривіверський) nadezda_pisarenko@ukr.net

інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників у процесі страхування аграрних ризиків.

Постановка задачі. Метою статті є виявлення особливостей формування системи інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників у процесі страхування аграрних ризиків та визначення напрямів оптимізації інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, обґрунтування доцільності створення єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів для страхування аграрних ризиків.

Результати. У сучасних умовах господарювання особливої уваги заслуговує питання щодо інформаційного забезпечення страхування ризиків сільськогосподарських товаровиробників. Нині інформаційне забезпечення аграріїв відіграє виняткову роль в успішному функціонуванні господарської діяльності, тому розвиток інформаційного забезпечення є потрібною умовою для вдосконалення системи страхування сільськогосподарських ризиків.

Ефективність системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності забезпечують трудові, матеріальні, фінансові та інформаційні ресурси. Особливістю інформаційного ресурсу є те, що існує постійна потреба у достовірній інформації. Інформація необхідна для забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень зі страхування аграрних ризиків, тому що її відсутність породжує невизначеність.

В науковій літературі поширеною є думка стосовно того, що поняття «інформація» походить від латинського *informatio*, що означає виклад, роз'яснення фактів, подій, явищ. Водночас більшість науковців вважає, що під інформацією слід розуміти сукупність відомостей про зміни, які здійснюються в системі та навколишньому середовищі, що зменшують ступінь невизначеності наших знань про конкретний об'єкт [1, с. 96]. Таке розуміння є доречним, але, крім цього, треба враховувати, що інформація пов'язує між собою різні види діяльності людей та є найважливішим засобом життєдіяльності та співпраці. Також слід наголосити на тому, що характерною особливістю інформаційних ресурсів аграрної страхової діяльності є те, що вони безперервно зростають, створюючи умови для накопичення досвіду, чим сприяють розробленню та прийняттю ефективних та зважених рішень страхувальниками стосовно страхування сільськогосподарських ризиків.

Для покращення динаміки страхування сільськогосподарської продукції та відчуття захищеності та стабільності аграрних товаровиробників потрібно комплексно підходити до вирішення проблеми довіри у страховій сфері. Як показує міжнародний досвід страхування аграрних ризиків та вітчизняний, однієї допомоги держави замало, потрібна реформа всієї сфери аграрного страхування, а розпочати перш за все потрібно з інформаційних ресурсів для страхувальників, страховиків та органів державної влади. На сучасному етапі розвитку аграрної страхової діяльності в Україні питання інформаційного забезпечення набуває актуальності, — аграріям необхідна інформація для покращення управлінських рішень та вибору страхового продукту оскільки асортимент страхових послуг збільшується. Для страховиків інформація необхідна, щоб враховувати конкурентні способи страхування з ціллю кращої страхової пропозиції на внутріш-

ньому ринку з метою охоплення більшої кількості аграрних страхувальників. Для державних органів такі інформаційні ресурси потрібні, щоб регулювати страхову діяльність та краще реалізувати адресну допомогу аграріям або вчасно завадити та попередити про стихійні погодні фактори для збереження врожаю для сільгоспвиробників.

Аграрній страховій галузі необхідно вдосконалити систему інформаційного забезпечення аграрного сектора економіки, постійно досліджувати і аналізувати внутрішню та зовнішню інформацію: факти, оцінки, прогнози, конфіденційна інформація. Структура надходження інформаційних ресурсів для аграрної сфери у страховій діяльності, представлені на рис. 1.

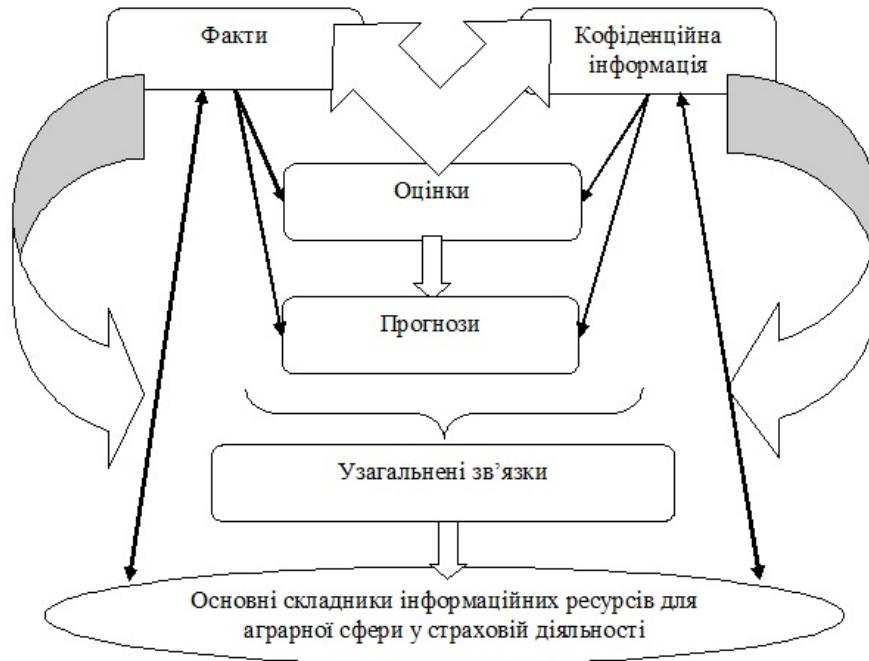


Рис. 1. Структура надходження інформаційних ресурсів для аграрної сфери у страховій діяльності

Джерело: розроблено автором

Досліджуючи забезпечення інформаційними ресурсами ми дійшли висновку, що інформацію сфери аграрного страхування можна поділити на кілька складників, а саме: факти, оцінки, прогнози, узагальнені зв'язки та конфіденційна інформація (суттєва для розроблення інформаційних технологій).

Розглянемо такий компонент інформації, як факт, який являє собою інформацію про подію, процес, наявний стан, які мають місце в середовищі страхувальника. Фактична інформація, що використовується в процесі страхування сіль-

ськогосподарських ризиків, дуже різноманітна, оскільки формується із різних джерел. Вона має великі масштаби та підлягає накопиченню в базі даних і подальшій обробці. Слід зазначити, що в основній масі фактична інформація циклічно поновлюється.

Оцінка ґрунтується на висновках, отриманих у результаті обробки інформації в минулому та сьогодні. Інформація, що містить оцінку процесу, явища, стану, є основою для прийняття рішень страхувальником та страховиком, а тому її необхідно зберігати в базах даних для подальшого аналізу її достовірності й набуття знань на майбутнє, особливо за умови використання баз знань та експертних систем.

Наступний складник страхової інформації — прогноз — інформація, отримана шляхом розрахунків основних показників діяльності страхувальника, враховуючи економічно-політичні фактори та дані метеорологічних станцій на майбутній період. Для прогнозу використовується безліч методів і моделей розрахунків, зокрема: екстраполяція тенденцій, кореляційний і регресивний аналіз, знання експертів і спеціалістів у сфері страхування та агробізнесу, інформація метеорологічних станцій. Достовірність прогнозу можна оцінити шляхом використання іншого методу прогнозу та порівняння отриманих результатів. Також, можна порівняти прогнозну й фактичну інформацію та зробити певні висновки.

Узагальнені зв'язки характеризують ступінь залежності досліджуваних показників страхування сільськогосподарських ризиків від інших економічних, погодних показників і надають можливість побачити не лише очевидні дані, а й системний зв'язок між показниками. Тому вони повинні використовуватися в ситуаційному аналізі та розробленні планів стосовно страхування сільськогосподарських товаровиробників.

Конфіденційна інформація (також джерело її отримання) не підлягає розголошенню та має різний рівень надійності. Страхувальники повинні використовувати та застосовувати зібрану конфіденційну інформацію про плани конкурентів, про можливі зміни у законодавстві у сфері регулювання аграрного страхового ринку, про економічні чинники які впливатимуть на собівартість продукції.

Таким чином, інформаційне забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності являє собою процес безперервного цілеспрямованого підбору всіх поданих типів інформації (рис. 1).

Під інформаційним забезпеченням системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності необхідно розуміти сукупність уявлень, понять, даних, які отримані від внутрішніх і зовнішніх джерел надходження, тобто комплекс взаємопов'язаних методів і заходів, які систематизовані, збережені та поширені компетентними особам у аналітичному вигляді.

Ефективність страхування аграрних ризиків значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. Вичерпна, достовірна, своєчасна та зрозуміла інформація є запорукою прийняття оптимальних управлінських рішень для аграріїв в питаннях страхування сільськогосподарських ризиків, спрямованих на зменшення витрат фінансових ресурсів, зростання прибутку та зниження ринкової вартості сільськогосподарської продукції [4].

Інформаційне забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності — це основа наукового пізнання системи аграрного страхування, яка вміщує

різноманітну економічну, фінансову, комерційну інформацію та має відображати стан страхувальника в певний момент часу з певним рівнем деталізації.

Процес підготовки інформації для використання в системі страхування ризиків сільськогосподарських товаровиробників повинен складатися з двох етапів. На першому етапі інформація має готуватися у вигляді баз даних, під якими розуміють структурно організовані, але аналітично неопрацьовані масиви показників, що характеризують стан внутрішнього і зовнішнього середовища аграрного ринку та стан страхового ринку. Другим етапом підготування інформації є накопичення системи даних та їх аналіз.

Наявність і використання підготовленої інформації надають можливість приймати ефективні, обґрунтовані рішення стосовно страхування сільськогосподарських ризиків, тому метою формування системи інформаційного забезпечення аграрного страхування є отримання повної, достовірної та своєчасної інформації, необхідної для вирішення складних завдань агрострахування. Від того, як організовані етапи збору, обробки та розподілу інформації, суттєво залежить результативність системи сільськогосподарського страхування в цілому.

Для детального визначення сутності інформаційного забезпечення страхування ризиків сільськогосподарських ризиків необхідно визначитись з конкретними вимогами до інформації та сформуванню переліку необхідної інформації [2]. Тому доцільно буде визначити основні вимоги, яким має відповідати інформація для використання в аграрному секторі страхування (табл. 1).

Крім того, інформація має бути порівнянною, що досягається за рахунок використання єдиної методологічної бази спостережень і реєстрації різноманітних показників.

Додатковими вимогами до інформаційних ресурсів системи аграрного страхування можуть бути:

- аналітичний та прогнозний характер наданої інформації;
- релевантність (відповідність між сутністю інформаційного запиту й отриманого повідомлення) інформації;
- адекватність (тотожність структури отриманого повідомлення інформаційному запиту) інформації.

Щоб прийняти правильне рішення про страхування, перш за все необхідно проаналізувати всі ризики на які наражається сільськогосподарське підприємство. Тому що не всі ризики можна та потрібно страхувати [5]. Аграрії повинні систематизувати власний багаторічний досвід вирощування сільськогосподарських культур, на основі знань про природно-кліматичні ризики в даній місцевості, визначити найбільш небезпечні сільськогосподарські ризики для вирощування відповідних культур та частоту настання страхових випадків, спричинених цими ризиками. За відсутності такого досвіду, необхідно зібрати інформацію у сусідів, та поцікавитися частотою страхових випадків сільськогосподарських ризиків у своїй місцевості у статистичних даних страхових компаній. Також необхідно проконсультуватися з головним агрономом управління агропромислового розвитку обласної адміністрації, який може поради та надати інформацію щодо небезпечних страхових ризиків сільськогосподарської діяльності на підставі зібраних статистичних даних та власного досвіду.

Таблиця 1

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО-СПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ

Основні вимоги до інформаційного забезпечення	Характеристика джерел інформаційних ресурсів
Надійність	Надійна інформація — це данні яким довіряють, це надійність джерела або автора висвітлених документів, показників, результатів, розрахунків, а також відсутність помилок. Надійність інформації узгоджується просторовими показниками часу. Надійність інформації перевіряють, виправляють прорахунки, помилки, а сама інформатизація конкретизується.
Достовірність	Інформація достовірна, коли не спотворює істини. Така вимога досягається шляхом використання методологічно правильної техніки отримання даних, та їх ретельної перевірки. Непереверена або недостовірна інформація, може призвести до прийняття помилкових рішень в аграрному страхуванні та стати причиною значних грошових втрат.
Коректність	Коректна інформація за формою та змістом повинна забезпечувати однозначне сприйняття її всіма споживачами. Виконання цієї вимоги забезпечується за рахунок відповідної обробки та аналізу даних, їхнього поєднання та подання у формі, що легко сприймається, тобто у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків тощо.
Достатність	Інформація є достатньою, якщо її вистачає для розуміння та прийняття рішень стосовно страхування аграрних ризиків. Для раціонального прийняття рішень стосовно страхування аграрних ризиків потрібна інформація, яка буде конкретною за змістом, урахуватиме всі фактори, які характеризують досліджувану ситуацію, і достатньо ґрунтовною для прийняття рішень зі страхування.
Своєчасність	Своєчасність інформації передбачає — актуальність. Інформація своєчасна, коли вона потрібна та починає використовуватися страхувальниками. Своєчасна інформація відображає реальний стан страхового аграрного ринку, економічної ситуації на внутрішньому та зовнішньому ринках та забезпечує прийняття доречних господарських рішень. Аграрій потребує інформації для своєчасного реагування на різноманітні непередбачені ринкові коливання та явища, які виникають на зовнішньому та внутрішньому ринках і мають визначальний вплив на систему аграрного страхування, базовим має стати положення стосовно того, що неповнота інформації не лише стримує прийняття рішень, а й може стати причиною помилок.
Комплексність	Комплексність інформації відображає цілісність знання про аграрну страхову діяльність. Комплексність передбачає систематизацію даних, що значно спрощує страхову діяльність в аграрному середовищі.
Цінність	Інформація повинна бути цінністю, інакше вона лише відволікатиме увагу та заважатиме розумінню суті господарських процесів, подій та операцій у аграрному страхуванні. Цінність інформації залежить від обсягу та значущості завдань, які вирішуються на її основі.

Джерело: складено автором

Статистичну інформацію стосовно страхових випадків: вимерзання, посухи, злив тощо можна отримати в найближчій метеостанції, обласному гідрометцентрі або від досвідчених агрономів сусідніх господарств.

Необхідно зауважити, що для сільськогосподарських товаровиробників, окрім розроблення прогнозів щодо розвитку власної господарської діяльності та потреби страхувати аграрні ризики, необхідні ще прогнози розвитку економічної сфери країни у цілому, а також політичний і правовий прогнози, які нададуть можливість прогнозувати майбутній стан агропромислового комплексу в цілому та страхового середовища з масштабних позицій.

Проаналізувавши складові зовнішніх та внутрішніх джерел інформації аграрного страхового ринку, ми пропонуємо модель взаємодії сільськогосподарського товаровиробника з інформаційним середовищем в процесі страхування аграрних ризиків (рис. 2).

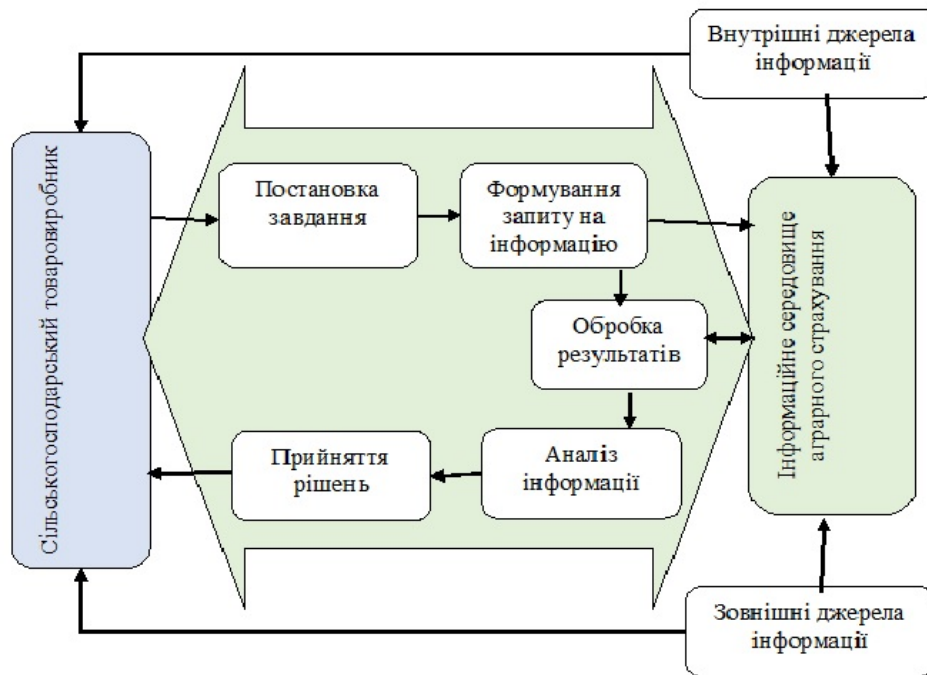


Рис.2. Модель взаємодії сільськогосподарського товаровиробника з інформаційним середовищем в процесі страхування аграрних ризиків

Джерело: розроблено автором

Варто врахувати, що інформаційне забезпечення системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності суттєво впливає на прийняття рішення стосовно страхування аграрних ризиків сільгоспвиробниками, а це вплине на загальноекономічний ефект діяльності конкретного аграрія. Тому пропонуємо типовий алгоритм інформаційного забезпечення агрострахування (рис. 3).



Рис. 3. Алгоритм інформаційного забезпечення системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності

Джерело: розроблено автором

Характерною особливістю аграрного страхового ринку є непередбачуваність можливих результатів, тобто його ризиковий характер [3]. Це передбачає цілеспрямований пошук та організацію роботи щодо зниження ступеню ризику, вміння отримання та збільшення прибутку у невизначеній господарській ситуації. Тому доцільно для аграріїв розпочати формування єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів для аграрного страхування.

Забезпечення інформаційними ресурсами єдиної централізованої бази даних страхових ризиків сільськогосподарських підприємств є основою послідовного

ланцюга етапів підготовки, прийняття та реалізації страхування аграрних ризиків. Тому вважаємо за доцільне визначити складові системи формування інформаційного забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності (рис. 4).

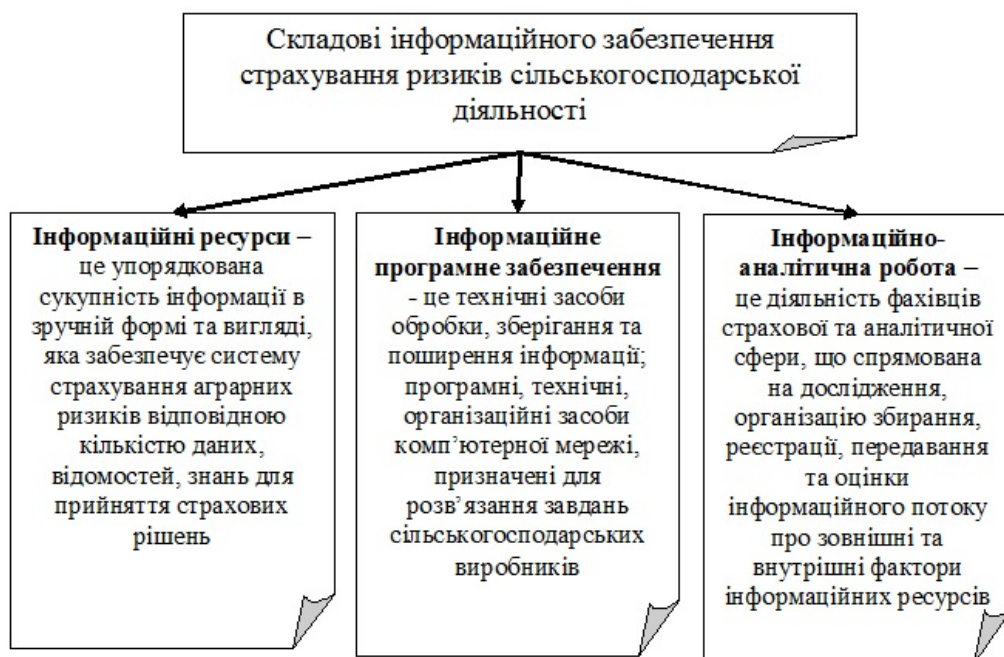


Рис. 4. Складові інформаційного забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності

Джерело: розроблено автором

Інформаційне забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності та його складові охоплюють надходження, систему руху й перетворення інформації, включаючи класифікаційні переліки всіх даних, методи їх кодування, зберігання та передавання.

Головним напрямком удосконалення обробки інформації для забезпечення інформаційними ресурсами єдиної централізованої бази даних страхових ризиків сільськогосподарських підприємств нині є створення автоматизованої інформаційної системи, що базується на застосуванні економіко-математичних методів, засобів обчислювальної техніки і розвиненої мережі передавання даних. Застосування таких методів дає змогу підвищити рівень планової та аналітичної роботи для аграріїв, удосконалити методи і способи ведення страхових операцій та їх прискорити, форми обліку й звітності, прискорюється обробка різного роду звітних даних і підвищується обґрунтованість необхідних управлінських рішень.

Призначення автоматизованої інформаційної системи полягає в забезпеченні збору, зберіганні, обробки і передавання інформації на базі використання засобів обчислювальної техніки й зв'язку із урахуванням взаємодії страхових компаній між собою та страхувальниками і взаємодією інших міністерств і відомств, Державним комітетом України з нагляду за страховою діяльністю.

Забезпечувальна частина автоматизованої системи єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів аграрного страхування охоплює інформаційне, програмне, технічне, організаційне та інші види забезпечення.

Для покращання інформаційного забезпечення системи страхування ризиків сільськогосподарської діяльності України необхідно:

- розробити загальнонаціональну єдину централізовану базу даних інформаційних ресурсів аграрного страхування;
- вирішити питання автоматизації розкриття інформації;
- та формування бази даних страхових компаній та їх страхових продуктів актуальних для сільськогосподарських товаровиробників;
- забезпечити можливість оперативного прийняття рішень щодо страхових випадків;
- зробити доступною інформацію про скарги страхувальників та рейтинг страховиків.

Саме відсутність доступної аналітики у аграрній сфері страхування, на думку багатьох дослідників, стримує його розвиток в Україні [4].

Аграрній сфері необхідний перелік інформації, що надається в обов'язковому порядку органами державної влади, страховиками, страхувальниками іншими особами для формування єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів аграрного страхування. Потрібний порядок надання користувачам інформації, що знаходиться у єдиній централізованій базі та наявність органів та організацій, відповідальних за збір та обробку вказаних інформаційних ресурсів, а також порядок користування централізованою базою даних та інформацією, отриманою з централізованої бази даних, повинно визначатися в положенні про єдину централізовану базу даних щодо страхування сільськогосподарських ризиків. Таку інформацію потрібно отримати та систематизувати із зовнішнього та внутрішнього середовища інформаційних потоків, узагальнити інформацію нормативних і статистичних інформаційних потоків. Вона буде корисною як для сільськогосподарських товаровиробників так і для страхових компаній. Це полегшить процес збирання інформації та вплине на прийняття вірних рішень стосовно вибору страхування сільськогосподарських ризиків та спростить прийняття управлінських рішень у аграрному страхуванні.

Із зовнішнього середовища та нормативно-правових інформаційних потоків, потрібно зібрати наявну інформацію для сільськогосподарських товаровиробників з метою успішного процесу страхування аграрних ризиків, представлено у табл. 2.

Таблиця 2

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Джерела інформації	Характеристика отриманої інформації
Інформаційні потоки зовнішнього середовища	
Звіти страхових компаній, аналітичні записки	- містять дані про обсяги продажів страхових продуктів в розрізі комунікаційних каналів збуту і клієнтів;
Бухгалтерська та статистична звітність страхових компаній	- містить інформацію про структуру витрат і цін на страхові продукти, а також про їх рентабельність, сприяє проведенню загального фінансового аналізу ресурсного потенціалу страхової компанії;
Публікації в друкованих та електронних засобах масової інформації, інтернеті	- можуть включати статті про страховий ринок, страхових продуктах, діяльності страхових компаній (звіти для акціонерів, прес-релізи), рекламні повідомлення;
Відкриті інформаційні джерела різних міністерств, відомств і комітетів	- містять корисні інформаційні повідомлення;
Результати експертних опитувань	- професійних учасників ринку, представників міжнародних організацій, державних структур, вчених науково-дослідних установ і закладів освіти, аргументовані висновки і прогнози;
Результати інтернет-опитувань	- відносно дешевий метод дослідження сектора страхових послуг, так як надходження інформації здійснюється дуже швидко, але може мати низьку якість і контроль вибірки;
Нормативні і статистичні інформаційні потоки:	
Інформація сайтів державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, Ліги страхових організацій України	містять статистичні данні страхового ринку
Інформація сайту Державного комітету статистики України	- містить основні макроекономічні показники
Нормативно-правові акти, закони про державне регулювання страхового ринку України	

Джерело: складено автором

Вагомим джерелом інформації для аграріїв при виборі продукту страхування — всесвітня мережа Інтернет.

В єдиній централізованій базі інформаційних ресурсів сільськогосподарських підприємств для страхування аграрних ризиків інформація повинна бути обумовлена основними споживчими показниками її якості, які представлені на рис. 5.

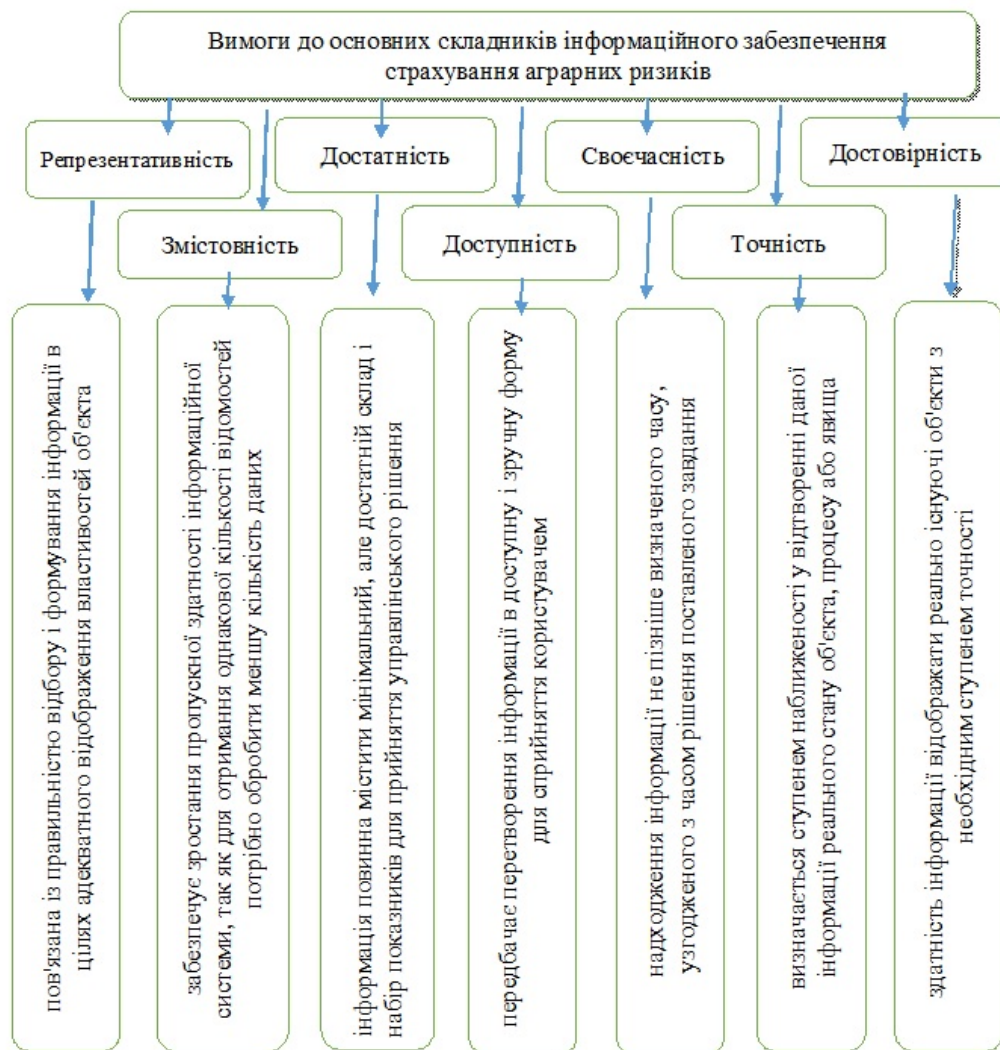


Рис. 5. Вимоги до основних складників інформаційного забезпечення єдиної централізованої бази інформаційних ресурсів аграрного страхування

Джерело: складено автором

Основними вимогами до технологій інформаційного забезпечення єдиної централізованої бази інформаційних ресурсів аграрного страхування в процесах страхування ризиків повинні бути в наявності складові (рис. 6).

Повноцінне функціонування інформаційної системи та інформаційних технологій можливе за наявності всіх структурних елементів інформаційного забезпечення страхування аграрних ризиків (рис 7).



Рис 6. Основні вимоги до технологій інформаційного забезпечення єдиної централізованої бази інформаційних ресурсів для страхування аграрних ризиків

Джерело: складено автором

У сучасних умовах економічної нестабільності недостатньо розвинені системи інформаційного забезпечення аграрного страхування обмежують дієвість страхового процесу в аграрному бізнесі.



Рис. 7. Структурні елементи інформаційного забезпечення єдиної централізованої бази інформаційних ресурсів для страхування аграрних ризиків

Джерело: розроблено автором

Успішність управління господарством та можливість захисту аграрних ризиків можливі лише при створенні широкої інформаційної бази. Аграрній страховій галузі необхідно вдосконалювати систему інформаційного забезпечення сільськогосподарського сектору економіки. Тому необхідний аналіз інформаційних ресурсів, вивчення інформаційного програмного забезпечення та проведення ефективної інформаційно-аналітичної роботи.

Висновки. Таким чином, розвиток аграрного страхування в Україні неможливий без належного інформаційного забезпечення та створення загальнонаціональної єдиної централізованої бази даних інформаційних ресурсів аграрного страхування. Саме тому для вирішення даної проблеми обґрунтовано теоретичні аспекти щодо інформаційного забезпечення страхування ризиків сільськогосподарської діяльності, а саме: запропоновано типовий алгоритм інформаційного забезпечення системи страхування аграрних ризиків; узагальнено та допрацьовано основні завдання прогнозування в аграрному середовищі в контексті страхування ризиків.

В процесі дослідження визначено, що наявність інформації виступає основою управління сільськогосподарським підприємством, а отже відповідає за його прибутковість та рентабельність. Розроблено основні напрями вдосконалення отримання достовірної, повної та своєчасної інформації, яка необхідна для вирішення складних завдань страхування сільськогосподарських ризиків в умовах сучасності та отримання високоякісних страхових послуг.

Отже, можемо стверджувати, що результативність страхування ризиків аграрного товаровиробника суттєво залежить від організації збору, обробки, розподілу інформації для забезпечення процесу прийняття страховальником ефективних рішень. Однак основною проблемою сектора страхових послуг у сфері інформаційного забезпечення є не брак інформації, а неправильний підхід до її збору, зберігання та надання. Таким чином, точний і вичерпний збір даних і системи управління даними є принципово важливими елементами усіх успішних програм агрострахування.

Література

1. Кнорринг В.І. Теория, практика и искусство управления / В.І. Кнорринг. — М. : НОРМА-ИНФРА, 1999. —96 с.
2. Матвеев Л.А. Информационные системы: поддержка принятия решений : [учеб. пособ.] / Л.А.Матвеев. — СПб. : УЭФ, 2007. — 241 с.
3. Навроцький С. А. Страхування майна сільськогосподарських товаровиробників [Текст]: дис.. канд.. екон. наук: 08.00.08 / Навроцький Степан Аркадійович. — Київ, 2012. — 236 с.
4. Павленко О. Український страховий ринок: можливості фінансування росту / О. Павленко // Фінансовий ринок України. — 2007. — № 10. — С. 11-16.
5. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : закон України від 09.02.2012 р. № 4391-VI [Текст] // Офіційний вісник України, від 16.03. 2012, — Ст. 708.

6. Шірінян Л. Фінансова надійність і фінансова стійкість страховиків / Л. Шірінян // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 9. — С. 173-178.

References

1. Knorring V.I. *Teorija, praktika i iskusstvo upravlenija*. M.: NORMA-INFRA, 1999.
2. Matveev L.A. *Informacionnye sistemy: podderzhka prinjatija reshenij*. SPB.: UJeF, 2007.
3. Navrots'kyj S. A. Strakhuvannia majna sil's'kohospodars'kykh tovarovyrobnykiv: dys.. kand.. ekon. nauk: 08.00.08. Navrots'kyj Stepan Arkadijovych. Kyiv, 2012.
4. Pavlenko O. Ukrain's'kyj strakhovuj rynok: mozhyvosti finansuvannia rostu. *Finansovyy rynok Ukrainy*. No. 10 (2007): 11-16.
5. Pro osoblyvosti strakhuvannia sil's'kohospodars'koi produktsii z derzhavnoiu pidtrymkoiu : zakon Ukrainy vid 09.02.2012 r. № 4391-VI. *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 16.03 (2012): 708.
6. Shirinian L. Finansova nadijnist' i finansova stijkist' strakhovykiv. Aktual'ni problemy ekonomiky. No. 9 (2007): 173-178.

ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ТОВАРОПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ В ПРОЦЕССЕ СТРАХОВАНИЯ АГРАРНЫХ РИСКОВ

Н. В. Писаренко, аспирантка кафедры
учета, анализа и аудита Центральнационального
технического университета

Аннотация. Статья посвящена раскрытию значения формирования системы информационного обеспечения сельскохозяйственных товаропроизводителей в процессе страхования аграрных рисков. Определена специфика процесса подготовки информации для использования сельскохозяйственными товаропроизводителями в целях аграрного страхования и основные требования к качеству информации, используемой в процессе страхования аграрных рисков. Представлен типичный алгоритм информационного обеспечения системы страхования рисков сельскохозяйственной деятельности. Раскрыта сущность и значение информационного обеспечения страхования аграрных рисков, охарактеризованы основные его составляющие. Предложены меры по улучшению информационного обеспечения сельскохозяйственных товаропроизводителей и формирование общенациональной единой централизованной базы данных информационных ресурсов для аграрного страхования.

Ключевые слова: страхование аграрных рисков, информация, информационное обеспечение, информационные ресурсы, единая централизованная база данных информационных ресурсов для аграрного страхования.

FORMATION OF THE SYSTEM OF INFORMATIONAL SUPPORT OF AGRICULTURAL PRODUCERS IN THE PROCESS OF INSURANCE OF AGRARIAN RISKS

Nadiia V. Pysarenko,

graduate student of department is an account, analysis and audit

Ukrainian Central National technical University

Abstract. In the modern terms of economic instability the developed not enough systems of dataware of agrarian insurance limit effectiveness of insurance process in agrarian business. For this reason for the decision of this problem theoretical aspects are reasonable in relation to the dataware of insurance of risks of agricultural activity. T

he article is sanctified to opening of value of forming of the system of dataware of agricultural commodity producers in the process of insurance of agrarian risks. Offer events are in relation to the improvement of dataware of agricultural commodity producers and forming of the national only centralized base of these informative resources for agrarian insurance.

Research of different aspects of dataware of agricultural commodity producers many home and foreign scientists-economists engaged in, among them: V. I. Knorring, L.A. Matveyev, S.A. Navrotsky, A.A. Osadets, O. Pavlenko, L.V. Shirinyan, and other.

The aim of the article is an exposure of features of forming of the system of dataware of agricultural commodity producers in the process of insurance of agrarian risks and determination of directions of optimization of dataware of agricultural commodity producers; a ground of expediency of creation of the only centralized base of these informative resources is for insurance of agrarian risks.

A research object are processes of insurance of agrarian risks.

The aim of research is totality of theoretical, methodical and applied aspects of forming of the system of dataware of agricultural commodity producers in the process of insurance of agrarian risks.

The system of scientific and special methods of scientific cognition is fixed in basis of research.

Development of agrarian insurance in Ukraine is impossible without the proper dataware and creation of the national only centralized base of these informative resources of agrarian insurance. Thus, the presence of information comes forward as a government an agricultural enterprise base, and thus responsible for his profitability and profitability. Successfully to manage an economy and manage to protect the risks agrarians must require creation of wide infobase.

Keywords: insurance of agrarian risks, information, dataware, informative resources, global centralized base of these informative resources for agrarian insurance.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2018